

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Андрій САВЕНКО 1984 року народження, громадянин України, освіта вища, закінчив у: 2010 році Миколаївський педагогічний університет імені В. Сухомлинського, спеціальність фізичне виховання; 2012 році Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, спеціальність менеджмент; 2021 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка, магістр з публічного управління та адміністрування. З 2022 року навчається в Військово-дипломатичній академії імені Євгенія Березняка. Служить у 10-му окремому загоні спеціального призначення Головного управління розвідки Міністерства Оборони України, військове звання підполковник. Завершує акредитовану освітньо-наукову програму Фізична активність різних груп населення за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт. Термін завершення навчання 30 вересня 2026 року.

Разова спеціалізована рада, утворена наказом Волинського національного університету імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України, м. Луцьк, від 25 листопада 2024 року № 441-з у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради

Ольги АНДРІЙЧУК, доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора, завідувача кафедри фізичної терапії та ерготерапії Волинського національного університету імені Лесі Українки,

Рецензента

Вікторії ПЕТРОВИЧ, кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента, доцента кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки,

Офіційних опонентів

Мар'яна ПТИНА, доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора, в.о. проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, професора кафедри теорії спорту та фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського,

Миколи ЛАТИШЕВА, кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента, доцента кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,

Юрія РАДЧЕНКА, кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента, доцента кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України,

на засіданні 22 січня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Андрію САВЕНКУ на підставі публічного захисту дисертації «Підвищення функціональних можливостей спортсменів ударного стилю в змішаних єдиноборствах в процесі спеціальної силової підготовки» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Дисертацію виконано у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України, м. Луцьк.

Наукові керівники: Андрій ЧЕРНОЗУБ, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки; Іван ШТЕФЮК, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури імені Юрія Федьковича Чернівецького національного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що є завершеною науковою працею, в якій подано нове розв'язання наукової проблеми щодо ефективних механізмів підвищення функціональних можливостей організму спортсменів ударного стилю ведення поєдинків у процесі спеціальної силової підготовки в змішаних єдиноборствах, шляхом розробки режимів тренувальних навантажень. Результати дослідження розкривають нові механізми вдосконалення системи спеціальної силової підготовки в змішаних єдиноборствах для спортсменів ударного стилю ведення поєдинків з метою максимального підвищення їхніх функціональних можливостей за рахунок зростання адаптаційних резервів, структурних змін показників нервово-м'язової системи, удосконалення нейрогуморальної регуляції, оптимізації роботи механізмів енергозабезпечення м'язової діяльності й процесів реадaptaції. Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 7 праць, в яких опубліковані основні результати (2 статті в виданнях, що внесено до наукометричної бази Scopus, 5 у фахових виданнях України), 4 публікації апробаційного характеру:

1. Штефюк І. К., Савенко А. О. Характер зміни показників ударної підготовки спортсменів ММА в залежності від особливостей режимів силового навантаження. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2022. № 5(39). С. 355–359. doi: 10.26693/jmbs07.05.355.

2. Савенко А., Штефюк І. Особливості зміни показників складу тіла спортсменів змішаних єдиноборств на етапі спеціалізовано-базової підготовки. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2023. № 1(61). С. 81–88. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2023-01-81-88>.

3. Штефюк І. К., Савенко А. О., Киселиця О. М., Шелехова Т. В., Степчук Н. В. Особливості зміни рівня резистентності спортсменів Mixed Martial Arts до стресового подразника в умовах різних режимів силових навантажень. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і*

спорт). 2023. № 12(172). С. 187–192. doi:10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).37.

4. Manolachi V., Chernozub A., Potop V., Zoriy Y., Kulbayev A., Braniște G., Savenko A. Increasing the functional capabilities of Mixed Martial Arts athletes in the process of optimizing different regimes of power load. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*. 2022. № 26(6). P. 399–406. <https://doi.org/10.15561/26649837.2022.0606>. Наукове періодичне видання України, проіндексоване у базі даних Scopus.

5. Chernozub A., Olkhovyi O., Aloshyna A., Savenko A., Shtefiuk I., Marionda I., Khoma T., Tulaydan V. (2023). Evaluation of the Correlation Between Strength and Special Training Indicators in Mixed Martial Arts. *Physical Education Theory and Methodology*. 2023. № 23(2). P. 276–282. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2023.2.17>. Наукове періодичне видання України, проіндексоване у базі даних Scopus.

6. Савенко А. О., Альошина А. І., Штефюк І. К., Киселиця О. М., Петрушко М. І., Абрамов К. В. Специфічність процесу підготовки спортсменів ударного та борцівського стилю ведення поєдинків в змішаних єдиноборствах. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2024. № 4(177). С. 135–139. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).28](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).28)

7. Савенко А., Штефюк І., Чернозуб А., Альошина А., Ніга М., Потоп В. Особливості кореляційного зв'язку між зовнішнім стресовим подразником та адаптаційними змінами в організмі спортсменів Mixed Martial Arts. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2024. № 1(65). С. 68–75. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2024-01-68-75>.

8. Потоп В., Чернозуб А., Федоров С., Савенко А., Штефюк І., Цзе Чжао, Сивохоп Е. Основні аспекти удосконалення силової підготовки в змішаних єдиноборствах. *Сучасний стан і перспективи вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту в умовах війни та у післявоєнний період: матеріали II наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 75-й річниці каф. фіз. вих. ДВНЗ «УжНУ»*; 19–20 квітня 2023 р., Ужгород. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. С. 35–41.

9. Штефюк І., Савенко А., Федоров С. Механізми удосконалення силової підготовки в змішаних єдиноборствах. *Фізична активність і якість життя людини: зб. тез доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф.*; 8 червня 2023 р., Луцьк. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. С. 50–52.

10. Shtefiuk I., Savenko A., Manolachi V., Chernozub A., Fedorov S., Marionda I., Syvokhop E. Loads optimization mechanisms in strength training in mixed martial arts. *Proceedings of the International Scientific Conference “Actualities and Perspectives of Physical Education and Sport Sciences” 4th edition, April, 05th, 2023. Romania, Bucharest, 2023. P. 161–167.*

11. Savenko A., Shtefiuk I., Zavizion O., Hryhoriev V., Aloshyna A., Chernozub A. Calcium as an informative marker for assessing the compensatory body reactions of athletes in mixed martial arts. *Proceedings of the International Scientific Conference “Actualities and Perspectives of Physical Education and Sport Sciences” 5th edition, April, 04 th , 2024. Romania, Bucharest, 145-150.*

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Мар'ян ПТИН, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, в.о. проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, професор кафедри теорії спорту та фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, опонент. Зауваження: 1. Потребує деталізації та обґрунтування ситуація, за якої автор пропонує підвищення функціональних можливостей спортсменів у процесі спеціальної силових підготовки в межах педагогічного експерименту виключно упродовж трьох місяців (12 тижнів). Постає питання, що було запропоновано до та після в загальній структурі підготовки спортсменів? 2. У назві та тексті дисертації автор акцентує увагу на стилях ведення змагальної діяльності. Проте у дисертації зазначено лише два, це ударний, який розглядається автором та борцівський (стор. 76). Чим зумовлений такий підхід, адже навіть для ударного стилю можуть переважати техніко-тактичні дії виконані руками чи ногами? Також у роботах багатьох авторів наголошується на універсальності окремих спортсменів-єдиноборців. 3. Вважаємо дискусійним науково-методичний підхід автора стосовно розвитку силових якостей спортсменів включно за рахунок тренувальних вправ на тренажерах (за трьома режимами роботи). Адже досвід силових підготовки спортсменів вказує на можливість застосування вправ з вагою власного тіла, опором партнера/суперника, обтяженнями різного характеру тощо. 4. Потребують детальнішого обговорення дані, отримані автором стосовно кореляційних взаємозв'язків, зокрема рис. 3.8, 3.9 та 3.10 (Результати кореляційного аналізу між розвитком показників максимальної сили (1ПМ) та зміною кількості ударів, виконаних за 20 с у контрольних вправах на початку (А) та в кінці (Б) дослідження в спортсменів різних груп). Продемонстровано здебільшого від'ємні значення зв'язків між зазначеними групами даних. Окрім того на рис. 3.8 не відзначено та не обговорено статистично значущий показник $r = -0,901$ між «Жимом в тренажері «Смітта» та ударом «Front kick». 5. Потребує обґрунтування необхідності застосування методів біоімпедансометрії та визначення особливості змін біохімічних показників крові у спортсменів ударного стилю ММА у відповідь на фізичний подразник у процесі спеціальної силових підготовки, адже виходячи з характеристик контингенту це були спортсмени наближено однакового кваліфікаційного рівня та віку, які уже мали досвід ґрунтовних тренувальних навантажень різного спрямування. 6. Цікава думка автора, стосовно можливості застосування отриманих результатів для спортсменів, які не відповідають вимогам ударного стилю в змішаних єдиноборствах. 7. Автору варто було б більш критично підійти до формулювання наукових положень «уперше» та зменшити їх кількість, конкретизувати й узгодити формулювання методологічного блоку дисертації.

Микола ЛАТИШЕВ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, опонент. Зауваження: 1. У розділі 1.2. «Сучасні методики спеціальної силових підготовки в єдиноборствах з урахуванням рівня тренуваності спортсменів» автором розглядаються різні методики підготовки залежно від рівня спортсменів, однак у роботі не зазначено

кваліфікацію спортсменів, а також не здійснено поділ запропонованих режимів тренування залежно від рівня спортивної майстерності. На нашу думку, доцільніше було б розглянути в першому розділі методики підготовки у контексті сучасних вимог змагальної діяльності. 2. У роботі на с. 72 наведено дані про учасників експерименту, зокрема їхній вік та спортивний досвід, а також у розділі «Метод біоімпедансометрії» зазначено, що проводилися вимірювання ваги тіла спортсменів. Вважаємо доцільним під час представлення інформації про учасників дослідження зазначати середні значення ваги тіла спортсменів кожної групи. Це дозволить врахувати взаємозв'язок між вагою тіла та абсолютними значеннями максимальної сили, що має важливе значення для коректності аналізу результатів. 3. Як зазначено в розділі 2.1.3 «Педагогічний експеримент» та розділі 2.2 «Організація дослідження», тривалість експерименту становить 12 тижнів, що є достатнім періодом у макроциклі підготовки спортсменів. Вважаємо за необхідне надати у розділі 2 більш детальніший опис етапів підготовки спортсменів, які охоплює експеримент, а також пояснити, як він узгоджується з календарем змагань. 4. На рис. 3.4–3.7 представлено результати змін показників спеціальної ударної підготовки спортсменів, зокрема особливості зміни кількості основних ударів ногами, характерних для ММА. Вважаємо за необхідне уточнити, чому для контролю обрано лише тести з ударами ногами, тоді як у роботі запропоновано режими тренувальних навантажень, спрямовані на розвиток м'язових груп не тільки ніг, але й інших частин тіла. 5. Розуміючи, що обсяг дисертаційної роботи є обмеженим, все одно вважаємо доцільним включення окремих програм тренувальних занять та тижневих планів підготовки спортсменів. Це підвищило б практичну цінність роботи та стало б корисним матеріалом для тренерів. 6. Загалом позитивно оцінюючи мовно-літературне оформлення роботи, не можна не зазначити окремі технічні та стилістичні огріхи. Також є розбіжності у поданні даних у таблицях та описі результатів, зокрема стосовно назв груп та відповідних показників. Однак це не впливає на якість представлення результатів дослідження.

Юрій РАДЧЕНКО, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, опонент. Зауваження: 1. Потребує уточнення питання, щодо обґрунтованості пріоритетності використання в процесі тренувань зі спеціальної силової підготовки спортсменами (учасниками дослідження) ударного стилю в ММА лише силових вправ на тренажерах. Чи можливо автор використовував вправи на тренажерах переважно в якості контрольних? 2. В процесі контролю спеціальної ударної підготовки автор використовував класичні в ММА удари ногами. Обґрунтуйте, чому не досліджували ефективність впливу спеціальної силової підготовки на динаміку кількісних показників ударів руками з урахуванням заданих умов проведення контрольного тестування? 3. Потребує детальнішого обґрунтування питання, чому автор вважає найбільш оптимальним період тривалості педагогічного експерименту протягом трьох місяців (12 тижнів) для детальної оцінки ефективності впливу запропонованих режимів тренувальних навантажень на підвищення функціональних можливостей спортсменів ударного стилю в змішаних єдиноборствах в процесі спеціальної силової підготовки.

Вікторія ПЕТРОВИЧ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки, рецензент. Зауваження: 1. У таблиці 3.1. представлено режими тренувальних навантажень, які запропоновані учасникам дослідження в процесі спеціальної силової підготовки в ММА. Уточніть будь ласка, які фактори покладено в основу розробки запропонованих вами режимів навантажень, і яким чином вони визначались. 2. Як видно з рис. 3.6. «Результати кількості ударів «Front kick» виконаних за 20 с учасниками обстежених груп із максимальною силою до повного м'язового стомлення протягом 12 тижнів дослідження», кількість ударів виконаних за 20 с зростає, однак цей зріст нерівномірний. При цьому у спортсменів третьої групи, які використовували режим тренувальних навантажень типу «С» ($R_a=0,74$), зріст показника значний і достовірний. Хотілося б почути думку автора щодо причин таких змін. 3. Результати біоімпедансометрії (табл.3.5.), засвідчують що показник активної клітинної маси достовірно зростає лише у спортсменів третьої групи на 1,9%. Водночас у спортсменів першої і другої груп зареєстровані результати демонструють негативну тенденцію до зниження параметрів досліджуваного показника біоімпедансометрії в порівнянні з вихідними даними. Як на вашу думку, чим може бути зумовлена така негативна тенденція?

Ольга АНДРІЙЧУК, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії Волинського національного університету імені Лесі Українки, голова ради. Без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Андрію САВЕНКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Ольга АНДРІЙЧУК